

Huvudman

Nyköpings kommun
kommun@nykoping.se

Ärendet

Tillsyn av grundskola Östra skolan i Nyköpings kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Nyköpings kommun att senast den **fredag den 27 oktober 2023** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande beslut om disciplinära åtgärder och anmälan om kränkande behandling. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Nyköpings kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Nyköpings kommun ska vidta följande åtgärder

Beslut om disciplinära åtgärder

1. Se till att rektorn fattar beslut om avstängning och att beslut fattas enligt författningarnas krav. Huvudmannen ska i samband med redovisningen av vidtagna åtgärder inkomma med samtliga beslut om disciplinära åtgärder som är fattade under perioden 21 augusti – 26 oktober 2023. (5 kap. 14-15 §§, 5 kap. 24 § skollagen)

Anmälan om kränkande behandling

1. Se till att vid minst ett tillfälle före den 1 september 2023 klargöra skyldigheten för all skolpersonal att de vid kännedom om att en elev upplever sig utsatt gör en anmälan till rektorn. Huvudmannen ska dokumentera hur och när informationen har förmedlats. Dokumentationen ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder den 27 oktober 2023. (6 kap. 5 och 10 §§ skollagen)
2. Se till att personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten anmäler detta till rektorn. Rektorn ska dokumentera hur många sådana anmälningar som inkommit och som anmälts vidare till huvudman under perioden 21 augusti – 26 oktober 2023. Huvudmannen ska även inkomma med fem kränkingsanmälningar om sådana finns. Dokumentationen ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder den 27 oktober 2023. (6 kap. 5 och 10 §§ skollagen)

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Nyköpings kommun en anmärkning avseende brist rörande plan mot kränkande behandling. Nyköpings kommun ska senast den **fredag den 27 oktober 2023** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalad brist. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser ordningsregler, rutin för hantering av omhändertagande av mobiltelefoner, forum för samråd med elever, personals agerande vid kränkande behandling, utredningar av ordningsstörande beteende samt förebyggande arbete för trygghet.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till Skolinspektionen.Linkoping@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr SI 2023:3846) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån uppgifter om eventuella missförhållanden inlett en tillsyn av Östra skolan i Nyköpings kommun. I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Östra skolan följer gällande bestämmelser om trygghet och studiero.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer mellan den 24 maj 2023 och 25 maj 2023. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. skolenhetens plan mot kränkande behandling, utredningar av ordningsstörande beteende och beslut om disciplinära åtgärder. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Beslut om disciplinära åtgärder

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har inför tillsynen begärt in de tre senaste besluten om disciplinära åtgärder och fått del av tre beslut om avstängning av elever. Av handlingarna, som består av journalanteckningar, samt av intervju med rektorn framgår att skriftliga beslut inte har upprättats och att det är biträdande rektorer som fattat de tre besluten om avstängning. Vidare framgår det av intervju med rektor att socialnämnden inte informeras när en elev blir avstängd för en kortare tid såsom en del av dagen eller en dag.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att rektorn får besluta att stänga av en elev helt eller delvis om eleven agerar på ett sådant sätt att andra elevers eller personals säkerhet bedöms vara hotad. Rektorn får inte uppdra åt någon annan att fatta beslut att stänga av en elev och eleven ska erbjudas kompensation för den undervisning som han eller hon går miste om på grund av avstängningen. (5 kap. 14 § skollagen)

Av skollagen framgår att rektorn ska informera huvudmannen när han eller hon har fattat ett beslut om avstängning. Om eleven är under 18 år ska även socialnämnden informeras om beslutet. (5 kap. 15 § skollagen)

Av skollagen framgår att om en åtgärd vidtagits enligt bland annat 14 §, ska den dokumenteras skriftligt av den som genomfört åtgärden. (5 kap. 24 § skollagen)

Av skollagen framgår att beslut av en rektor får överklagas till allmän förvaltningsdomstol i fråga om bl.a. avstängning av en elev enligt 14 §. (28 kap. 9 § skollagen)

Av förvaltningslagen framgår att om parten får överklaga beslutet ska han eller hon även underrättas om hur det går till. En underrättelse om hur man överklagar ska innehålla information om vilka krav som ställs på överklagandets form och innehåll och vad som gäller i fråga om ingivande och överklagandetid. Myndigheten bestämmer hur underrättelsen ska ske. En underrättelse ska dock alltid vara skriftlig om en part begär det. Underrättelse får ske genom delgivning. (33 § 2-3st. förvaltningslag 2017:900)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolenhetens beslut om avstängning som Skolinspektionen har granskat inte sker i enlighet med författningarnas krav. Tillsynen visar att ett skriftligt beslut om avstängning inte upprättas. Vidare visar tillsynen att beslut om avstängning inte fattas av rektorn samt att socialnämnden inte informeras när elever stängs av från skolan.

Anmälan om kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervju med rektor, elevhälsa och lärare framgår att personalen inte anmäler alla kränkningar till rektorn när de får kännedom om att en elev upplever sig utsatt för kränkande behandling. Verbala kränkningar är vanligt förekommande på skolan och enligt elevhälsan anmäls flera av dessa men inte alla. Rektorn uppger att det finns en kultur som skiljer sig mellan lärare huruvida en kränkingsanmälan upprättas eller inte.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet. (2 kap. 34 § skollagen andra stycket)

Av skollagen framgår att huvudmannen ansvarar för att personalen fullgör de skyldigheter som anges i detta kapitel, när den handlar i tjänsten eller inom ramen för uppdraget. (6 kap. 5 § skollagen)

Av skollagen framgår att en lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta

till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. (6 kap. 10 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att verksamheten vid Östra skolan inte uppfyller författningarnas krav när det gäller att anmäla kränkande behandling. Personal anmäler inte alltid till rektorn när de får kännedom om att en elev känner sig utsatt för kränkande behandling. Detta medför att alla kränkningar inte kommer till huvudmannens kännedom och att huvudmannen därmed inte kan ta sitt ansvar för att skyndsamt utreda och vidta de åtgärder som krävs för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Nyköping kommuns verksamhet vid Östra skolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller beslut om disciplinära åtgärder och anmälan om kränkande behandling. Det finns därför skäl att förelägga Nyköping kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Anmärkning

Plan mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har tagit del av skolenhetens plan mot kränkande behandling för läsåret 21/22 och 22/23. Planerna är till stora delar oförändrade mellan läsåren och har samma planerade åtgärder för trygghetsarbetet under de båda läsåren. Vidare saknar dessa planer mot kränkande behandling en redogörelse för hur föregående års åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling har genomförts. I planen mot kränkande behandling 22/23 finns däremot en kort utvärdering om att skolenheten bl.a. måste bli bättre på att förhålla sig till samma regler och bli bättre på att ha regler kring var telefonerna ska lämnas under lektionen.

Av intervju med rektorn framgår att de nyligen blivit medvetna om att en redogörelse för hur föregående års planerade åtgärder har genomförts ska finnas i efterföljande års plan. Planen mot kränkande behandling utvärderas vid tre tillfällen under läsåret. Vid ett av dessa tillfällen sitter personalen i grupper och utvärderar insatserna. Biträdande rektor sammanfattar därefter slutsatserna och gör den tillgänglig för bland annat vårdnadshavare men har inte fört in vad som framkommit av utvärderingarna i planen mot kränkande behandling.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. (6 kap. 8 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolans målinriktade arbete mot kränkande behandling inte uppfyller författningarnas krav. Detta mot bakgrund av att åtgärderna är desamma i skolenhetens plan mot kränkande behandling för läsåren 21/22 och 22/23 samt att det saknas en redogörelse för hur föregående års åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling har genomförts i planerna. Ett sådant arbete är nödvändigt för att kunna sätta in adekvata åtgärder i verksamheten i syfte att förebygga och förhindra kränkande behandling i framtiden.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Nyköpings kommuns verksamhet vid Östra skolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller plan mot kränkande behandling. Utredningen visar att det inte framgår en redogörelse för hur föregående års åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling har genomförts i någon av planerna mot kränkande behandling. Av intervju med rektor samt av planerna framgår ändå att en utvärdering av föregående års åtgärder har gjorts och att skolenheten därmed rimligtvis tittat över hur föregående års åtgärder har genomförts. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristerna som mindre allvarliga och finner därför skäl att tilldela ange Nyköpings kommun en anmärkning.

Områden utan konstaterade brister

Ordningsregler, rutin för hantering av omhändertagande av mobil, forum för samråd med elever, personalens agerande vid kränkande behandling utredning av ordningsstörande beteende samt förebyggande arbete att skapa trygghet

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervju med rektor framgår att hans upplevelse är att huvudmannen fokuserar på att bedriva ett förebyggande arbete till att skapa trygghet. Personal har getts föreläsningar inom bland annat lågaffektivt bemötande, fritidslyftet m.m. På skolan diskuteras tryggheten dagligen på morgonmöten, insatser som "Agera tillsammans" finns på skolan för att bl.a. förbättra språkbruket på skolan. Enligt den senaste skolenkäten framgick det att de flesta elever känner sig trygga på skolan.

Av inkommen dokumentation och av intervjuer med elever, elevhälsa, lärare och rektorn framgår att det finns ordningsregler på skolan och att elever har varit med i utarbetandet, uppföljning och omarbetande av ordningsreglerna. Det framgår vidare att det finns forum för samråd med eleverna på klassråd och elevråd.

Av intervju med elever, elevhälsa och lärare framgår att personal agerar då en elev utsätts för kränkande behandling.

Skolinspektionen har tagit del av rutinen för omhändertagande av mobil och av lektionsobservationer framgår att rutinen följs.

Skolinspektionen har vidare tagit del av utredningar av ordningsstörande beteende och av intervjuer framgår att elever som vid upprepade gånger uppträder ordningsstörande blir utredda och åtgärder sätts in.

Rättslig reglering

Huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet. (5 kap. 3 § 2st skollagen)

Av skollagen framgår att det ska för varje skolenhet finnas skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning enligt 4 b-4 d §§. Rektorn beslutar om sådana rutiner. (5 kap. 4 e § skollagen)

Av skollagen framgår bland annat att det vid varje skolenhet ska finnas ett eller flera forum för samråd med eleverna som behandlar frågor som är viktiga för verksamheten och som kan ha betydelse för eleverna. (4 kap. 13 § skollagen)

Av skollagen framgår att det ska finnas ordningsregler för varje skolenhet. Ordningsreglerna och hur de följs ska regelbundet följas upp. Orsakerna till uppföljningens resultat ska analyseras. Ordningsreglerna ska utarbetas, följas upp

och, vid behov, omarbetas under medverkan av eleverna. Rektorn beslutar om ordningsregler. (5 kap. 5 § skollagen)

Av skollagen framgår att personalen får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero. Detta innefattar en befogenhet att ingripa fysiskt för att avvärja våld, kränkningar eller andra ordningsstörningar. (5 kap. 6 § skollagen)

Av skollagen framgår att om en elev vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarigare förseelse, ska rektorn se till att saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare. Med utgångspunkt i vad som har framkommit vid en utredning ska rektorn se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende.

Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. (5 kap. 9-10 §§ skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av Christina Hjalmarsson, beslutsfattare. Utredaren Gerda Moulis har varit föredragande i ärendet. I ärendet har även Josefina Engdahl medverkat.